

Bài 7 HỢP CHÚNG QUỐC HOA KÌ

Diện tích : 9629 nghìn km²
Dân số : 296,5 triệu người (năm 2005)
Thủ đô : Oa-sin-ton

Hoa Kỳ là quốc gia rộng lớn ở trung tâm Bắc Mỹ, có nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú. Dân cư được hình thành chủ yếu do quá trình nhập cư. Nền kinh tế của Hoa Kỳ phát triển mạnh nhất thế giới.

Tiết 1. Vị trí địa lí và tài nguyên thiên nhiên

I - LÃNH THỔ VÀ VỊ TRÍ ĐỊA LÍ

1. Lãnh thổ

Hoa Kỳ là quốc gia có diện tích lớn thứ ba trên thế giới. Lãnh thổ Hoa Kỳ gồm phần rộng lớn ở trung tâm Bắc Mỹ, bán đảo A-la-xca và quần đảo Ha-oai.

Phần đất ở trung tâm Bắc Mỹ có diện tích hơn 8 triệu km² với chiều từ đông sang tây khoảng 4500 km và chiều từ bắc xuống nam khoảng 2500 km. Đây là khu vực rộng lớn nên thiên nhiên thay đổi rõ rệt từ ven biển vào nội địa, từ phía nam lên phía bắc. Hình dạng lãnh thổ cân đối là một thuận lợi cho phân bố sản xuất và phát triển giao thông.

2. Vị trí địa lí

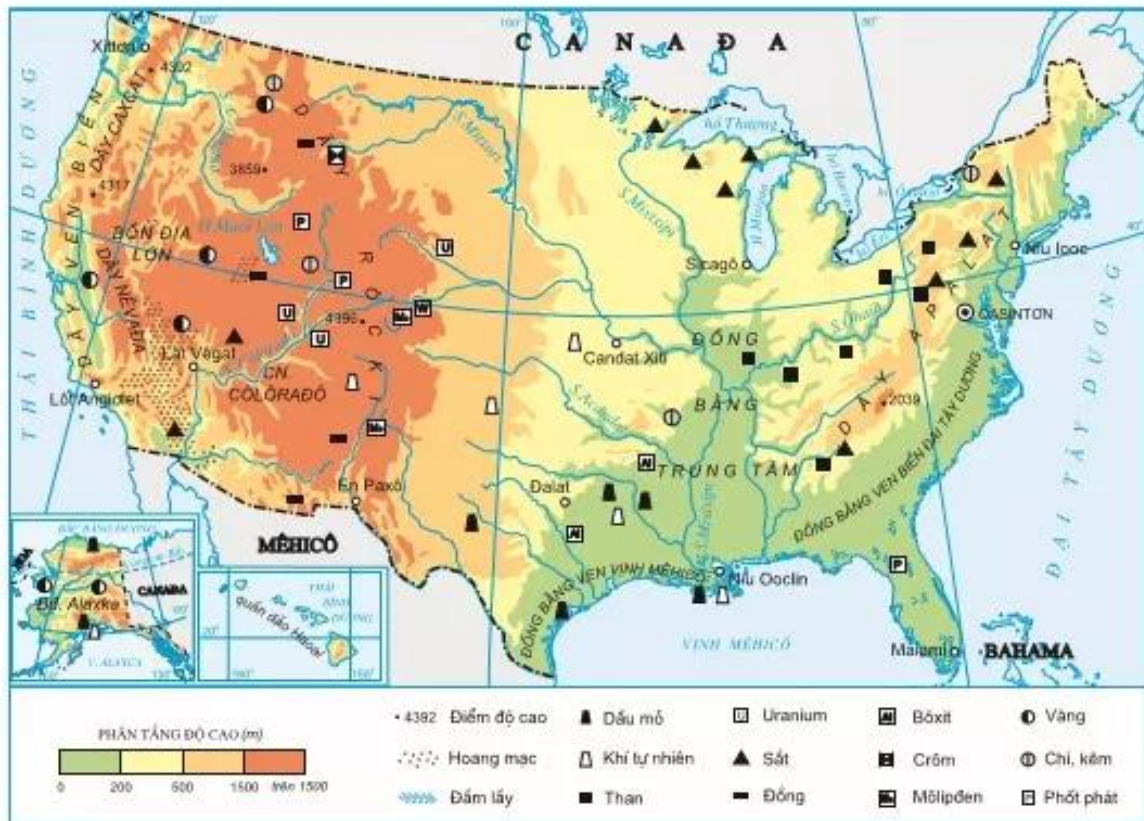
Về cơ bản, vị trí địa lí của Hoa Kỳ có một số đặc điểm chính :

☐ Nằm ở bán cầu Tây.

☐ Nằm giữa hai đại dương lớn : Đại Tây Dương và Thái Bình Dương.

☐ Tiếp giáp Ca-na-đa và khu vực Mi La tinh.

Hãy cho biết vị trí địa lí Hoa Kỳ có thuận lợi gì cho phát triển kinh tế.

Hình 7.1. Địa hình và khoáng sản Hoa Kỳ

II – ĐẶC ĐIỂM TỰ NHIÊN

1. Sự phân hoá lãnh thổ

a) Phân lãnh thổ của Hoa Kỳ nằm ở trung tâm Bắc Mỹ phân hoá thành 3 vùng tự nhiên

Vùng phía Tây

Vùng phía Tây còn gọi là vùng Coóc-đi-e, gồm các dãy núi trẻ cao trung bình trên 2000 m, chạy song song theo hướng bắc - nam, xen giữa là các bồn địa và cao nguyên có khí hậu hoang mạc và bán hoang mạc. Đây là nơi tập trung nhiều kim loại màu như : vàng, đồng, chì. Tài nguyên năng lượng cũng hết sức phong phú. Diện tích rừng tương đối lớn, phân bố chủ yếu ở các sườn núi hướng ra Thái Bình Dương.

Ven Thái Bình Dương có các đồng bằng nhỏ, đất tốt, khí hậu cận nhiệt đới và ôn đới hải dương.

Vùng phía Đông

Gồm dãy núi già A-pa-lat và các đồng bằng ven Đại Tây Dương.

Dãy A-pa-lat cao trung bình khoảng 1000m – 1500m, sườn thoải, với nhiều thung lũng rộng cát ngang, giao thông tiện lợi. Khoáng sản chủ yếu là than đá, quặng sắt với trữ lượng rất lớn, nằm lộ thiên, dễ khai thác. Nguồn thủy năng phong phú. Khí hậu ôn đới, có lượng mưa tương đối lớn.

Các đồng bằng phù sa ven Đại Tây Dương có diện tích tương đối lớn, đất phì nhiêu, khí hậu mang tính chất ôn đới hải dương và cận nhiệt đới, thuận lợi cho trồng nhiều loại cây lương thực, cây ăn quả...

□Vùng Trung tâm

Vùng này gồm các bang nằm giữa dãy A-pa-lát và dãy Rốc-ki. Phần phía tây và phía bắc có địa hình gò đồi thấp, nhiều đồng cỏ rộng thuận lợi cho phát triển chăn nuôi. Phần phía nam là đồng bằng phù sa màu mỡ và rộng lớn do hệ thống sông Mi-xi-xi-pi bồi đắp, rất thuận lợi cho trồng trọt. Khoáng sản có nhiều loại với trữ lượng lớn như : than đá và quặng sắt ở phía bắc, dầu mỏ, khí tự nhiên ở bang Téch-dát và ven vịnh Mê-hi-cô. Khí hậu của vùng thay đổi từ bắc xuống nam. Các bang ven vịnh Mê-hi-cô có khí hậu cận nhiệt, còn hầu hết các bang ở phía bắc có khí hậu ôn đới.

Dựa vào đặc điểm tự nhiên, hãy xác định thế mạnh phát triển kinh tế của mỗi vùng.

b) A-la-xca và Ha-oai

A-la-xca là bán đảo rộng lớn, nằm ở tây bắc của Bắc Mỹ, địa hình chủ yếu là đồi núi. Đây là nơi có trữ lượng dầu mỏ và khí tự nhiên lớn thứ hai của Hoa Kỳ.

Ha-oai là quần đảo nằm giữa Thái Bình Dương có tiềm năng rất lớn về hải sản và du lịch.

Hình 7.2. Ha-oai - điểm du lịch nổi tiếng của Hoa Kỳ

2. Tài nguyên thiên nhiên

Hoa Kỳ là nước có nhiều loại tài nguyên với trữ lượng hàng đầu thế giới. Trong thời kì công nghiệp hoá trước đây, các loại tài nguyên này có ý nghĩa hết sức to lớn đối với phát triển kinh tế.

Bảng 7.1. Một số loại tài nguyên thiên nhiên của Hoa Kỳ

Tên tài nguyên	Trữ lượng	Xếp hạng trên thế giới
Sắt (triệu tấn)	9100	4
Đồng (triệu tấn)	85	2
Thiếc (triệu tấn)	22	2
Chì (triệu tấn)	28	1
Phốt phát (tỉ tấn)	2,9	2
Than đá (tỉ tấn)	445	1
Đất nông nghiệp (triệu ha)	443	1
Diện tích rừng (triệu ha)	226	4

Dựa vào bảng 7.1, hãy cho biết Hoa Kỳ có thế mạnh để phát triển những ngành kinh tế nào.

Hoa Kỳ nằm giữa hai đại dương với đường bờ biển dài thuận lợi cho phát triển các ngành kinh tế biển. Ngũ Hồ có trữ lượng cá nước ngọt thuộc loại lớn trên thế giới. Các sông của Hoa Kỳ có nhiều giá trị về kinh tế : sông Cô-lum-bi-a và sông Cô-lô-ra-đô có trữ lượng thủy năng rất lớn, hệ thống sông Mi-xi-xi-pi có ý nghĩa lớn về giao thông và là nguồn cung cấp nước quan trọng.

3. Những khó khăn về tự nhiên

Do địa hình của Hoa Kỳ có dạng lòng máng theo hướng bắc - nam nên thời tiết bị biến động mạnh, thường xuất hiện nhiều thiên tai như : lốc xoáy, vòi rồng và mưa đá. Khu vực ven vịnh Mê-hi-cô thường bị bão nhiệt đới gây mưa và gió lớn, ảnh hưởng nghiêm trọng đến sản xuất và đời sống.

Các bang trong vùng núi Coóc-đi-e và phía tây bắc của vùng Trung tâm có lượng mưa nhỏ nên thiếu nước nghiêm trọng. Vào mùa đông, các bang ở phía bắc và đông bắc thường có bão tuyết.

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Nêu đặc điểm của vị trí địa lí Hoa Kỳ và phân tích ảnh hưởng của đặc điểm này đối với sự phát triển kinh tế.
2. Nêu những điểm khác nhau về điều kiện tự nhiên đối với sản xuất nông nghiệp của các vùng ở Hoa Kỳ.
3. Trình bày các điều kiện tự nhiên thuận lợi đối với phát triển công nghiệp của Hoa Kỳ.